

عنوان مقاله:

بررسی تطبیقی محورهای چالشی آیه قوامیت مردان بر زنان، در تفاسیر المیزان، تسنیم، مخزن العرفان و الفرقان

محل انتشار:

دوفصلنامه مطالعات تطبیقی قرآن پژوهی، دوره 4، شماره 7 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسندگان:

ام البنین کریمی - کارشناس ارشد دانشکده علوم قرآنی تهران،

مهدی مهریزی - دانشیار دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات

خلاصه مقاله:

آیه قوامیت؛ (نساء/ 34)، از جمله آیات چالشی در حوزه زنان به شمار می‌رود که مفسران در مورد آن، اختلاف نظر دارند. محورهای اختلافی آیه قوامیت در تحقیق حاضر، عبارت‌اند از؛ ماهیت و گستره قوامیت و مفهوم فضل، نشوز و تنبیه بدنی زن که در تفاسیر المیزان، مخزن العرفان، الفرقان، تسنیم به صورت تطبیقی مورد بررسی و مذاقه قرار داده و وجوه افتراق و اشتراک آن‌ها را پیش‌رو نهاده است. یافته‌ها نشانگر آن است که تفاسیری مانند المیزان، مخزن العرفان و الفرقان، گستره شمول قوامیت را به امور اجتماعی تعمیم داده و قائل به اطلاق قوامیت نوع مردان بر نوع زنان هستند ولی برخی همانند تسنیم آن را منحصر در احکام روابط خانوادگی زن و شوهر می‌دانند. در مورد مفهوم "فضل" نیز که مفسران آن را «فزونی» معنا کرده‌اند، تفسیر تسنیم آن را ناظر به امور اجرایی می‌داند ولی الفرقان تأکید می‌کند که افضلیت، برتری و مسوولیت بیشتر نسبت به تکالیف فزون‌تر است. در مورد معنای نشوز، نیز غالب مفسران آن را سرپیچی نسبت به وظایف همسری معنا نموده‌اند ولی الفرقان علاوه بر آن، نوامیس پنج‌گانه (عقیده، عقل، جان، عرض و مال) را نیز در محدوده وظایف همسری ذکر می‌کند؛ بدان‌رو که وی نشوز را سرپیچی از آن دانسته که موجب ترس مردان بر سازمان زندگی زناشویی باشد و این خوف، در کل نوامیس پنج‌گانه است. همچنین تفاسیر پیش گفته، "ضرب" را در آیه به معنای زدن گرفته‌اند که تنبیه‌آور بوده و به قصد اصلاح صورت می‌گیرد، به گونه‌ای که موجب دیه نگردد ولی مخزن العرفان حکم تأدیب زن ناشزه را ارشادی می‌داند نه مولوی، در صورتی که الفرقان و تسنیم، آن را از مراتب نهی از منکر می‌دانند که واجب است.

کلمات کلیدی:

قوامیت، فضل، نشوز، تنبیه بدنی، المیزان، تسنیم، مخزن العرفان، الفرقان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1135465>

